

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фермерське Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НЕРОЗВАЖНИЙ КРОК МАЙНЕРІВ В ВЕЙН, АЛТА.

Скупенські телеграфічні вістки до щоденної преси кажуть, що майнери в Вейн, Алта. виїхали на страйк і що частина їх прилучилася до організації Індустріальних Робітників Світа. Ці вістки підтримала телеграфія, отримана нашою редакцією, підписана тільки двома буквами. Ні з тої телеграми, ні з газетних звісток не можна розібрати, що було причиною виступу майнерів на страйк і з яких частин Іх з організації І.P.C.

Пресові повідомлення кажуть, що 295 майнерів в Вейн вступили до організації І.P.C., а більше чим 700 осталося в Вейн Майн Воркерс' Юніоні і що останні хочуть повернутися назад до праці, але хочуть мовчки робити те, що їм ті, які злучилися з І.P.C. Преса каже, що власникам копалень запропоновано домагання, аби вони винаймали організацію І.P.C. і платили з 1924 року. Власники копалень на те не годяться. Сем Скарлет, організатор І.P.C. буцімт обіцяв страйкову допомогу по \$2.50 денно, поки буде страйк.

Звичайно, згідомовно буржуазної преси про робітничі справи ніколи не можна брати за правдиві, але у них буває часом частина правди так замаскована, що її треба добре огризувати з брехливих додатків, щоб догадатися, про що дійсно розходиться. Так і з цих пресових звісток можна тільки те з певністю сказати, що майнери в Вейн дійсно виїхали на страйк і що цей страйк викликають організатори Індустріальних Робітників Світа для перетягнення частини майнерів до своєї організації.

І це, що частина майнерів в Вейн послухала організаторів І.P.C. та вступила до їхньої організації, ми вважаємо нерозважним і дуже шкідливим кроком. Чому? А тому, що це означає подальше розбирання майнерських радів і творення ще одної нової майнерської організації тоді, коли Іх і так вже там за багато. Пова організаторів І.P.C. серед майнерів на заході і їхня спроба встановлення їхньої організації саме в той час, коли почалися змагання до об'єднання всіх майнерських організацій на заході в одну організацію Майн Воркерс Юніон оф Канада, виглядає на одному чим невідомо провокацію, на гру в користь власників копалень, а не в інтересах майнерів.

Закривання слухачів домагання привернення платні з 1924 р. тут не допоможе, бо кожному майнерові на заході відомо, що сповнення цього домагання майнери не доб'ються до той пори, поки не будуть знову всі сильно об'єднані. Домагання винайняти організації Індустріальних Робітників Світа одною копальнею є прямо дурницею, похорою на провокацію. Говоримо це не тому тільки, що ми не погоджуємося з тою організацією. Коли-б за цю організацію стояли всі майнери і були в ній згуртовані, ми уважали-б своїм обов'язком попрятувати її виступ від імені того загалу майнерів. Але це, що тепер діється в Вейн, якимсь чином свідчить про шкідливу тактику цієї організації, про її дурні, необраховані, авантюричні виступи, які доведуть хіба до ще більшого розбиття майнерських сил, до ще більшої деморалізації і пароблять чимало шкоди старанням Юнії Майнерських Робітників Канади задля об'єднання всіх майнерів в одну організацію.

Нас просто дивує, як свідоміші майнери могли до цього допустити. Тільки що відбулася конвенція в Келгарі, тільки почалася робота в напрямі об'єднання всіх майнерів заходу в одну організацію громаду, а тут тобі прийшли нові "спасителі" майнерів і тормують усі добрі заходи її старання. Чи можна зробити кращу протидію власникам копалень? Та вони напевно сміються до розпуску з тої нестійкості майнерів.

Товариші майнери в Вейн, Розв'яжіть і других місцевостях, в яких гостують організатори І.P.C. Розважте добре, що ви робите і чи виїде це на нашу користь. Зам'яте собі раз на завжди, що тільки об'єднання в одну, добре дисципліновану організацію на цілому заході, ви зможете примусити власників копалень поступитися в користь ваших домагань. Страйками в поодиноких копальнях в той час, як за вами не стоять організовані ваші товариші других майнерських місцевостей, ви нічого не доб'єтеся. Ви програєте, огригнетеся і в багатьох майнерів зродиться зневіра, вони відкинуть вас від всякої організації. Вашим святым обов'язком є перше все виконати те, що ви поставили і довести до повної злуки своїх сил в одну організацію, якою є Майн Воркерс Юніон оф Канада. Коли-б організатори І.P.C. були людьми чесними й широкими вашими друзями, то вони помагали-б вам перше все збудувати цю одну організацію, а не розбивали-б ваших розумних планів і не творили-б ще одної безпорадної організації і нового зам'ягання. Але Ім, тим організаторам, як видно залежить тільки на тому, щоб робити шум і збирати ваші вклади, які власне Ім найпотрібніші, бо їм треба на Іхні утримання. Ми розуміємо, що робітничі організатори мусять а чогось утримуватися і вони заслугоують на те, щоб Іх втримувати, коли вони роблять корисну для робітників роботу. Але, коли організатори І.P.C. будують свою організацію там де Ім не треба, де є організація, в яку майнери вирішили злучитися, а де Майн Воркерс Юніон оф Канада, і будують вони Ім тільки задля того, щоб були вкладки, з яких вони стягають собі певну суму для себе, то геть з такими організаторами! Вони не дієві робітничі організатори, а розбивачі робітничої єдності. Це авантюристи, з якими вам не по дорозі.

Товариші майнери! Не прикладайтеся цьому, що там діється, а бачте. Візьміть свої справи у власні руки. Ми далеко від вас і може намі адогади про положення ваших справ не зовсім правильні. Про це ви повинні негайно написати до нашого часопису. Але ми певні одного, що розбирання ваших радів і творення отой ще одної нової організації Індустріальних Робітників Світа, це крок непростимо помилковий і страшенно шкідливий. Ви повинні його негайно направити. Не дайте себе нікому одурочувати й баламутити. Пидіть шперто по наміченому раз шляху до об'єднання всіх ваших сил в Майн Воркерс Юніон оф Канада.

І В ШИРИНУ, І В ГЛИБИНУ.

Харківські "Вісти" з 10. листопада містять під повним наголовком таку передовицю:

Святкування 8. річниці Жовтневої революції, що його проводили ми цього року під знаком господарчого відродження радянської землі, викликало широкий відгомін з боку трудящих цілого світу.

Безперечно є те, що наша міць і гарантія нашого дальшого процвітання є забезпечення за нами, за Радянськими Республіками, симпатії та активної підтримки з боку трудящих мас інших країн. Протягом останнього року ціла низка робітничих делегацій, головно з західної Європи, з цілком розуміюмою пристрастю оглядала найголовніші вузла нашої діяльності, щоб на підставі живих фактів, — а не голого довіря — внести свою думку про першу диктатуру пролетаріату, про першу робітничо-селянську систему державного устрою. І ці живі свідки, ці сумлінні, переконані агітатори за радянську владу ще зміцнили, удвоїли симпатії до нас, з боку пролетарських мас західної Європи. Можна сміливо сказати, що зараз на Заході Європи серед трудящих мас настрий до Радянських Республік зараз більш чіткий, виразно доброзичливий і активнопозитивний, ніж коли будь.

На зовні це виявляється за останні дні, бодай в тії резолюції про Льюкарно, що її змушений ухвалити Виконком ІІ. Ітернаціоналу, зібраний на свою конференцію в Лондоні. Помимо виразного прийняття Льюкарно, визнання, "що Льюкарно уявляє з себе частковий успіх в боротьбі робітничої класи проти методів насильства", крутії з ІІ. Ітернаціоналу змушені все-ж визнати, що Льюкарно скеровано проти С.Р.С.Р. Цей момент носить виразний ятак на негативне відношення до Льюкарно в робітничих масах цілої Європи. Хоть в цій-же резолюції Виконком далі підкреслює, що,

моявля, С.Р.С.Р. не бажаючи вступити до Ліги Націй, сам протиставляє себе цілому світові.

Робітничі маси знають тепер уже з певних джерел про справжні цілі радвлади і їх неабити з пантелику навіть спритним шахраям світового меншовизму. Робітничі маси з нами, особливо-ж в дні Жовтня.

Та з нами не лише передові маси трудящих Європи, а з нами й симпатії колись затурканих, забитих колоніальних рабів імперіалізму, з нами симпатії поневолених народів Сходу, що з місяця на місяць, з року на рік, з величезними втратами, але пробуджуються до революційно-національного життя. Великі демонстрації на честь Жовтня, привітання радянських представників в молодій Анголській Туреччині, в юній Монголії та Китаю, навії Японії свідчать, що ідеї Жовтня виплекані ленінською комуністичною партією, пустили глибоко коріння в свідомості поневолених та наівпоневолених народів Сходу. Характерно, що англійський імперіалізм в Китаю, в особі свого представника, не міг не виявити свого негативного відношення до радянського представництва в Пекіні. Він був відсутній на дипломатичному прийомі, влаштованому нашим представництвом. Але французьке пріслівля каже, що відсутній ніколи не має рації. Лише саїною ненавистю можна пояснити цей випадок. Та нам надто важливі і цінніші почуття широким мас східних народів, ніж злість і невдоволення безсильних англійських дипломатів.

В жовтні дні і пролетарський захід і народи Сходу засвідчили свої глибокі симпатії до С.Р.С.Р., що здійснює в життя гасла Великого Жовтня. З року на рік поглиблюються та поширюються ці гасла в масах трудящих — робітничих і селян цілого світу, що готуються до здійснення Світового Жовтня.

ЦАНКОВ ПЕРЕД СУДОМ АВСТРІЇ.

(Від нашого віденського кореспондента.)

Недавно краєвий австрійський суд видав вирок на Менчу Карнечу, що вбила македонського революціонера Тодора Паніца.

Трагедія, що її жертвою став Тодор Паніца, відбулася в Відні в міському театрі 6. травня цього року. В той момент, коли Паніца нахилився на поруччя, щоб краще привидятися до сцени, Менчу Карнечу подала стріляти йому в спину, а відтак кинулася втікати, шукаючи протекції у поліції від Багадинова, приятеля Паніца.

В жовтні місяці Карнечу стала перед судом. Цей суд кинув багато світла на все, що сталося і розкрив дійсних винуватців вбивства.

Коли в 1903 році сотні тисяч турецького війська були несподівано атаковані повстанцями, коли кілька десятків тисяч македонських повстанців, але узброєних, але повних непогамованої відваги і духа бунту, запалили повстання проти Турків, це був Тодор Паніца, що разом з Санаданським та іншими македонськими повстанцями стояв на чолі загону. В 1907 році під час молодотурецької революції Паніца увійшов першим в Царгород, столицю Туреччини, ведучи за собою армію македонських революціонерів, які від турецької революції сподіялися змінити кайдан національної неволі.

Революційна Македонська Організація, що колись була могутнім чинником революції в Македонії, обертається в слухняну зброю Кобургів, німецького монархії, що сидить на престолі болгарським і в особі своїх кількох провідників переходить на службу болгарсько-німецькій династії. Це був Паніца, що організація посилає його знищити Сарафова,

зрадника, що став на чолі македонської організації до послуг болгарського царя. Паніца згідно постанові центрального комітету організації федералістів приходить до прокуратора Сарафова і стріляє йому в груди, і тут же перед лицем всіх приголомшених знавця, виходячи спокійно з сали, оточеної поліцією і шпиками болгарського царя Фердинанда.

Тодор Паніца був провідником федералістичної групи македонських революціонерів, що гуртувалися навколо нього. Це група федералістів, що обстоювала незалежність Македонії в складі Балканської Федерації, цілхм два десяти років провадила негавоману боротьбу з усіма гнобителями. Під час перевороту в Туреччині, загони македонських федералістів знову вступили на чолі молодотурецьких військ і розбили султана під сан Стефано в 1909 р. Але Тодор Паніца і Санаданський не переставали боротися і проти режиму парламенту молодих Турків, а їхній ватажок з Салоник Влахос став на чолі соціалістичної фракції в Царгороді разом з вірменськими соціалістами.

Цанков, що прийшов в Болгарію до влади, почав скажену нагірку на революціонерів не тільки в Болгарії, але й поза її кордонами. Так між іншим вбито бувшого болгарського посла в Празі Даскалова, а з Софії вбито македонського революціонера Александрова. Так нарешті вбито і Паніцу.

Менча Карнечу, дівчина 26 років, хороблива, істерична панна, що ніколи не мала нічого спільного з македонським революційним рухом, виконала вбивство. Болгарська офіційна агенція намагалася довести, що вона героїня. Але в су-

ді виявилася, що вона нічого не має спільного з героїзмом видатних жінок. Вона з багатой родини, що збідніла через спекуляцію. Разом з родиною вона в Крушево займалася паскарством і спекуляцією і своїми поступками викликала обурення мешканців того міста. Отже вона ганяла за грішми, послугуючись ріжними засобами.

Карнечу пішла на вбивство в Австрії, де кара смерті скасована, але зачинила на ключ двері льоби і побігла до поліції, бо боялась, щоб Багадинов, товариш забитого Паніца не застрілив її. Карнечу виконала ганебне діло на припоручення прислужників Цанкова.

Менча Карнечу була нанитою вбивцею. Від початку до кінця вона працювала при допомозі цанківських грошей, працюючи поруч паскарника Карайова, що приїхав до неї до Відня помагати їй в її "героїських" вчинках. І приїхав також з дорученням того-ж таки болгарського уряду, схованого під фірму Македонців.

Інтересна також особа ринса цієї жінки, коли вона була хора, то жінка Паніца піклувалася нею і була її за сестру протягом кількох тижнів. Це для того, щоб потім вона збила її чоловіка.

Що болгарське правительтво приймало участь і організувало справу вбивства, видно з багатьох даних: Карнечу приїхала до Відня на фашинний паспорт, виданий болгарським урядом. Вона оберталася в Відні в колах болгарського посольства. Вона стало відвідувала родину голови пресового відділу болгарського посольства пана Антонова. Через болгарське посольство вона одержувала гроші з Болгарії. Каже що вона діставала їх від батьків, що як виявилася зовсім проспекулювали своє майно. Тим то коли суд виніс свій засуд — вісім років тяжкої в'язниці, ніхто не сказав, що це мало. Найважливіше те, що буржуазний суд знайшов винним в особі Карнечу болгарське правительтво. Г. Пиддубний.

бєдїемь взаїмнїе, nadal teđ reprezentowacь nas w przyalocїci bєdą rōzne Blumbergi i czerwonaki tego polkroju, a mođe jeszcze gorszego, w rodzaju Popowicza".

А на 6-й сторони та-ж сама газета пише:

"CHŁOPI POLSCY NIWECZĄ ZAPĘDY RUSKICH AGITATORÓW."

Львів. — Акежа Русинów преецив реформнеї ролней же Wєshodniej Malopolsce potєgujє siє z dnїa na dnїє coraz silniej. Niedawno odbyły siє masowe wiece przeciw reforme rolnej w miejscowosciach: Strzyna, Żółkwi, Jawerowie, Przemyslanach i Gródku.

Ludność polska zazwyczaj jednak przeciw tym manifestacjom wystepowacь ezego dowodem jest o statnio odbyty wiece ukraińskiego narodowo-demokratycznego zjednoczenia w Komarnie. Chłopi polscy, mieszkajacy tam w wiekszej liczbie w zwartych masach wystapili na wiece przeciw agitatorom ukraińskim z powodu musiano wiece rozwiaczь. Być mođe, że to niepowodzenie w Komarnie — powozь agitatorów ukraińskich, że należь by wstrzymaczь od dalszego prowokowania".

Ось з ким поєднались українські "патріоти". Ті робітники й фермери, що вірили цим негідникам, що думали бунити то вони якісь патріотичні обстоують, повинні відкрити очі і зрозуміти, що так українські як і польські патріоти обманюють українських і польських працюючих патріотизмом, щоб не допускати їх до порозуміння і спільного виступу проти панів. Самі-ж вони завжди роблять, як не в тайному, то в отвертому порозумінню, проти інтересів працюючих мас. Нехай це буде наукою для робітників і фермерів, які повинні сказати собі: геть з панськими наймитами патріотами! Хай живе злука всіх працюючих!

(Докінчення буде.)
Робітничі.

ВІДГОМІН ВІННІПЕГСЬКИХ ВИБОРІВ.

Панські наймити плачуть за царем і капіталом.

У відозві, що її помістили панські наймити в польських часописах, а яку ми в минулому числі "Українських Робітничих Вістей" передрукували, виступили вони вже виразно проти всіх робітничих організацій і їхніх кандидатів. Вони напали вже й на Рига, Диксона, Блумберга, качуци, що будучи то вони на них голосували, хоч кожному робітничові відомо, що ці панські агенти завжди за Юдин гріш робили проти робітничих кандидатів, так як і цим разом. Але виявили вони себе дійсно боляче місце у цій відозві, качуци:

"Uczmy się smutnem doświadczeniem Rosji, gdzie zamiast raju panują nędze. UCIERPIELIŚMY DOSTY ZA ZAMACH NA STARY PORZĄDEK RZECZY..."

Ось де болячка! Серце розривається русинсько-польським наймитам за царською Росією. Неприятні вони, качуць, за те, що там змінено старий лад. Плачуть негідники за старим царським режимом, за неволею, нагайкою, тюрмами і шибеницями для працюючих мас. Чи можна власти ще нижче? Чи бачите ви, робітники й робітничі фермери й фермерки, ті що слухаєте тих панських наймитів, чого вони для вас бажають? Чи і надалі ви будете на сліпо йти за ними, чи не обуриться у вас гідність і честь працюючої людини і чи не злобудетеся ви на сміливість, щоб плочути цим ворогам в лице і прогнати їх геть від себе? Усім тим підлим панським агентам не повинно бути місяці ні в одній організації, де є чесні робітники.

Між панських агентів повали навіть і деякі робітничі-хруї, що за Юдин гріш, за горівку і за панську ласку зардують робітничі інтереси і пхають ніж в серце других робітників, що провадять боротьбу проти панів-визискувачів. Чи будете ви далі зустрічатися в товариствах з такими хруями? Повикидати зрадників і збойкотувати повинні всі чесні робітники, як це робили і роблять наші брати в старому краю. Хруї, зрадники робітничих інтересів, де нечесть для товариств, до яких належать робітники. Доти робітники не зберезуть своєї честі і не зможуть успішно боротися за свої права, доки між ними будуть зводімо снуватися панські агенти і хруї. Ніде в світі чесні робітники не шанують панських наганячів і хруїв, але гонять їх в шню. Пора, щоб і українські робітники й фермери показали тутешнім панським наганчам і хруям їх належне місце.

Каже ця відозва русинсько-польських панських агентів, що робітничі представники "Zrzuńowali oni zaufanie obcego kapitału do naszego miasta. Ich propaganda dzialala to, że

kapitał, który nie jest niczem innym jak tylko oszczerdnościami mas roboczych, boi się Winnipegu. Kapitał ten szuka lokacji gdzie indziej. A my siedzimy z założenemi rękami, szukamy roboty, o którą nie łatwo i cierpimy".

Ось так плачуть за капіталом наємні брехуни. Бо хіба це правда, що капітал злякався пропаганди Рига, Диксона, Блумберга і Поповича та й забрався геть з міста Вінніпегу? Хіба були у Вінніпегу якісь фабрики, що їх фабриканти позамикали? І чого тому капіталові лякатися, як у міській раді була і є переважуюча більшість його слухняних слуг? Це така-ж дурна брехня панських агентів, як і те, що "капітал є нічим іншим, як лише ошадноностями працюючих мас", або як те, що адвокат Дик і війний агент Боянівський, які підписали на тії відозві, "сидять з заложеними руками, шукають роботи і... терплять". Отака-ж самісінька.

Ось з чим йшли русинсько-польські панські наймити під час виборів під переробленим гаслом польської-шляхти "Знашощь в нашом вольносьць", на "За наше і ваше право".

З "Русинами" проти українських працюючих мас.

Русинські панські наймити обєдналися з польськими панськими наймитами проти українських робітників і селян тут, в Канаді і в старому краю. "Gazeta Katolicka" у тому-ж самому числі на одній сторінці одобрля союз русинсько-польських панських наймитів і закликає до боротьби з українськими комуністами тут, а на другій сторині похваляє борітбу проти українських селян на Західній Україні. Вона пише, що

"...D. Yakimiszczak, popierany przez Ukraińców, umiarkowanych i katolików, a którego kandydaturę przeciwstawiono własnie kandydaturze Popowicza.

"Komitet wyborczy który się zajmuje przeprowadzeniem kampanji w interesie obu tych kandydatów (Jakimiszczaka i Komana) zwraca się także do nas Polaków z prośbą o poparcie.

Czy Polacy odmówią im poparcia? — Należałoby przyjąć wyścigniętą do nas dłoń i pomóc do ich wyboru, a zatem do ubicia ciaglej i upartej kandydatury bolszewika Popowicza.

Spółność dzialania w tym wypadku może mieć w przyszłości skutki jaknajdalej idące. Tak jak my dzisiaj, Ukraińcy następnym razem pomocy nam zapewnie nie odmówią, jeżeliby naprzykład Polacy wysunęli swojego kandydata w roku przyszłym. Takie też zapewnienie wypowiedzają w kołach ukraińskich.

Polacy i Ukraińcy dość licznie zamieszkują wardę 3-cią, aby mogli mieć przynajmniej po jednym reprezentancie w radzie miejskiej. Możemy tego doczekać, jeżeli zawiemy już raz na kółku wszelkie różnice, antagonizmy, niechęci, nieufność, a więcej woli okazemy. Jeżeli zaś nadal zwalczać się

СКІЛЬКИ КОШТУВАЛА СВІТОВА ВІЙНА.

Статистичний уряд у Вашингтоні подав, що сума яку народи і держави видали від 1914 до 1918 року на всевітню війну вносить 247 мільярдів і 129 мільйонів доларів. З того держави антанті витратили 163 мільярдів 782 мільйонів, а осередні держави 82 мільярдів 347 мільйонів.

При цій рагоді варто познати йомитися ще з іншими числами, що відносяться до світової війни, а які подає у своїй статистиці Американське Гарлов. В час великої війни поклали допоодинокі держави до зброї стільки людей: — Росія 12 мільйонів, Німеччина 11 мільйонів, Англія 8,215,467, Франція 9,410,000, Австро-Угорщина 7,800,000, Італія 5,615,000, Америка 4,800,000, Туреччина 2,850,000, Болгарія 1,200,000, Румунія 750,000, Сербія 707,343, Бельгія 267,000, Греція 230,000, Португалія 100,000, Чорногора 50,000. Разом держави антанті післили на війну 41,883,810, осередні держави 22,857,816.

На кожних 8 жовнів є один вбитий, а на кожних трох один ранений. Найбільше втрапи в людях має Румунія, бо мало що не половина (45 проц.) її армії згинула. Німеччина, має 17 проц. вбитих, 39 проц. ранених. Коли не брати процентово, то найбільш вбитих має Німеччина, бо 1,773,000. За нею йде Росія з 1,703,000 вбитих, Франція з 1,257,000, Австро-Угорщина з 1,200,000, Англія з 907,371, Італія 650,000.

Останнє місце між тими державами займає Америка. Бо хоч й вступила вона із 4,800,000 армією, то її втрапи в убитих вносить 50,280. Також і що до ранених Америка нашчасливіша, бо має їх тільки 205,690.

Найвищий процент ранених має Франція, бо 50.72 проц. За нею йдуть: Австро-Угорщина 46.15 проц., Росія 41.25 проц. Італія стоїть що до числа ранених на шестому місці.

Товариші! Відомайте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

Адвокат Др. В. Старосольський в Обороні Правди.

ЗАМІСЦЬ АРГУМЕНТІВ — ВУЛИЧНА ЛАЙКА.

Помимо всіх моїх доказів, що пан Д. Д. Лещинський і “Український Голос” несвісно брешуть на робітничо-селянських героїв Степана Мельничука і Петра Шеремету, помимо всіх листів розстріляних революціонерів, які навіть з оригіналу, помимо заяви рідної сестри Мельничука, яка опрокорила безсоромні брехні про її брата, “Укр. Голос” і п. Лещинський дає обстоюють при своїй брехні і не вважають на всі докази. Дійсно, на таке може дозволити собі хіба один “Укр. Голос” в Канаді і люде, які рішуче не рахуються з опінією широкого загалу.

В останньому числі “Укр. Голосу” і п. Лещинський звели полеміку до нападів на мою особу і вчисти на рідну сестру Мельничука. Напад ці мають чисто вуличний і простачий характер і хто не вірить, хай загляне в найновіше 48 число “Укр. Голосу” і переконається, чим воює пан Лещинський. Тільки лайкою, тільки дівачками нападами, тільки втертими фразами чорносотенців. Ані одного факту він не подає, ані в одному місці не опирається він на якумудрі джерела. В своїй відповіді Д. Д. Лещинському я все опираюсь тільки на фактах і ті факти готовий б’ючої хвилі доказати. В своїй відповіді я ані в одному місці не лявася, не накидався, а спокійно опрокоридав неправду, стерпів якої не дозволяла мені моя совість і честь. Навіть я рад листів т.т. Мельничука і Шеремети, яких оригінали знаходяться в моїх руках і які доказували самі, хто такі були Мельничук і Шеремета.

“Укр. Голос” не захотів рахуватися з цими доказами і пішов на шлях низької боротьби. Але таким шляхом я ніколи не йшов і не піду. Вулична, груба лайка “Укр. Голосу” і п. Лещинського доказує, що вони безсильні, що в їх руках нема ніяких аргументів. І коли вони не здібні вже на ніщо іншого, то хай лаються. Спростувати всі безбосновні накиди на мене або відповідати на всі погані брехні, я не буду. Але я далі буду боронити світі погані робітничо-селянських героїв перед неправдою і тільки при помочі правди. Я далі спокійно, не вважаючи на вуличну лайку противників, буду публікувати факт за фактом, щоби доказати світові брехню “Укр. Голосу”.

За це, що я став в обороні правди, “Укр. Голос” накинуся на мене такими словами, якими може похванитися хіба невихована, груба і некультурна людина. Відповідь мою він назвав “хуліганством”, але все це не вражає мене тепер, коли познайомився я з засобами боротьби “Укр. Голосу”. Безсумнівно факти самі доказують, по чийому боці хуліганство: по мойому, чи по боці “Укр. Голосу”?

В 41. числі “Укр. Голосу” пан Д. Д. Лещинський написав, що Мельничук не співав перед розстрілом “Інтернаціоналу” і що це я, в своїй драмі “Дванадцять”, заставив його співати що пісно. В тому числі писав він, що Мельничук і Шеремета “перебиралися на студії до Чехословаччини”, а не на повстання проти польських панів. В 45. числі “Укр. Голосу” в вульгарній редакційній статті “Хуліганство” було вже написано, що “Мельничук і Шеремета утікали з України”, а навіть в найновішому числі “Укр. Голосу”, ч. 48, сторона 6., пишеться так: “неправда є, що Мельничук співав якийсь “Інтернаціонал”...”

Це останнє “Укр. Голос” друкує вже після того, як я в своїй відповіді не тільки вказав на число львівської газети з 15. листопада 1922 р., в якому виразно було надруковано, що Мельничук вмирав з “Інтернаціоналом” на устах, але навіть її стенографовану промову адвоката др. В. Старосольського, та покликався на число органу військової еміграції Петрушевича “Укр. Скиталець”, в якому була надрукована ця промова.

СВІДЧЕННЯ АДВОКАТА ДРА В. СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

На днях одержав я листа від дра В. Старосольського з Європи, до якого, як безсумнівного очевидця розстрілу в Чорткові, звернувся я з проханням заявити в імені правди, як в дійсності виглядали передсмертні хвилі Мельничука і Шеремети. В правдивості цього листа може кожний переконатися, бо на іншому місці поміщена вірна фотографія з нього. Коли-ж і цього мало, то я подаю точну адресу дра В. Старосольського і кому цікаво, хай переконається, чи писав він цю заяву, чи ні.

Адреса його така:

Prof. Dr. V. Starosolsky,
Fosova tr. e. 83 — II.,
Praha — Vinohrady
(Czechoslovakia — Europe).

В своїй заяві др. В. Старосольський пише ось що:

ВШановний

М. Ірчан — письменник
Віннігер

Ві звернувся до мене з домаганням, щоб я як свідок останніх хвилин життя розстріляних в Чорткові с. п. Степана Мельничука та Петра Шеремети засвідчив, які були останні їх перед розстрілом слова. Згідно з правдою, я відповідаю:

Степан Мельничук згинув співаючи “Інтернаціонал” а Петро Шеремета, після окули в честь Українського Народу та революції, сам скомандував “Стрільця”, безпосередньо почім розляглася салва, що перетнула нитку його життя. Я повинен ще додати, що Оба Вони згинули як герої, що голосно признав один із присутніх при розстрілі польських старшин.

В розмовах підчас розправи і особливо після засуду Оба Вони заявляли нераз, що перейшли Збруч зі зброєю в руці, як борці за політичне та соціальне визволення Українського Народу, та що вмирають за Український Нарід.

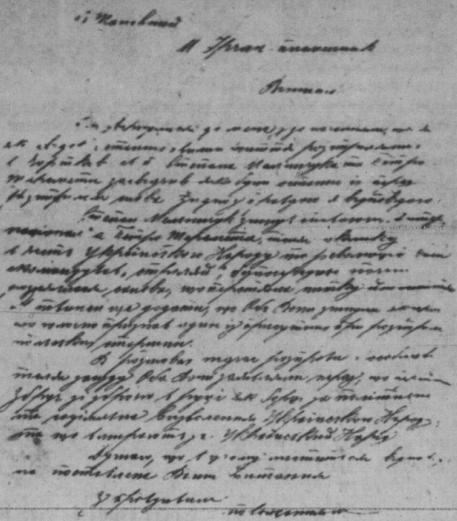
Думаю, що в цьому міститься відповідь, на поставлене Вами питання.

З правдивим
поважанням
В. Старосольський

Прага 14. листопада 1925 р.

Пише ці слова людина з виробленим і загально шанованим іменем. Людина, що відома всім своєю чеснотою в життю. Людина, що відкинула на бік в цьому випадку свої політичні переконання і чесно стає в обороні правди. Пише не тільки професор університету, не тільки декан правничого факультету українського університету, який є др. Старосольський, але пише дійсний очевидець розстрілу Мельничука і Шеремети, пише той, на устах якого застиг останній поцілуй Мельничука і Шеремети перед смертю.

Др. Старосольський ставиться критично до комунізму і має щодо цього свою власну думку. Др. В. Старосольський ніколи не був і не є комуністом. Як один з найсильніших адвокатів, відомий др. Старосольський з усіх важких і великих політичних процесів, як процес Січинського в 1908—9 році, процес українських студентів-борців за український університет у Львові ще за часів Австрії і німці.

Фотографія власноручного листа адвоката-очевидця дра В. Старосольського до М. Ірчана з свідченнями про передсмертні хвилі Мельничука і Шеремети.

Пан Д. Д. Лещинський каже, що він сидів в чортківській тюрмі і був очевидцем розстрілу Мельничука і Шеремети. Але др. Старосольський був в той час не в тюрмі, а в обороні засуджених і один з трьох адвокатів був присутній на тюремному подвір'ї, як розстрілювали Мельничука і Шеремету. Кому-ж тут вірити? Чи фантастичному вявненні Д. Д. Лещинському, іма якого нічого не говорить, чи старому українському діячеві, професорові університету, адвокатові-оборонцеві підчас наглого суду в Чорткові і дійсному очевидцеві розстрілу — докторові Володимирові Старосольському, якого імя ще ніколи не було скомпромітоване і який дорожить тим, аби воно було чисте?

ТАНЕЦЬ НА МОГИЛІ ГЕРОЇВ-МУЧЕНИКІВ.

Між иншим, проф. др. Старосольський, вислаючи мені свою заяву як очевидця, написав в окремому листі до мене про цю сумну справу ось що:

“Сама справа сильно і немилю вразила мене. Це “танок на могилах”, а я гадаю, що єсть речі, перед якими треба абсолютно захватити пієтизм (пошанність, поважання М. І.), та яких не слід уживати для “практичних” в певних розумінні, цілей. Це не тільки пошанність. Також холодно-розумово таке зловживання дуже шкідливе — воно “мститься”. З цього боку, мені здається, що особливо в Америці розвинувся та поширилася деякі прийоми, з якими я ніяк не мігби помирятися. І я певний, що особливо Вам мусить бути важко жити в атмосфері таких власне засобів боротьби”...

Проф. др. Старосольський, вгадав. Дійсно, мені тяжко жити в атмосфері таких брудних засобів боротьби, як це проявляють різні жалюгідні Лещинщини, що по словам дра Старосольського, танцюють на могилах героїв. Але коли треба навіть серед такої атмосфери боротися за правду, то я відкидаю всі особисті прикритості і сміло, до кінця, видержу на становищі чесного оборонця. Хай “Лещинщини і редактори “Укр. Голосу” лаються, хай називають мене далі тими вуличними словами, що й досі. Все це буде тільки ознакою їх безсилості і перемоги правди над ними. Коли редактори “Укр. Голосу” не вміють захватити пієтизму (пошани) перед борцями-мучениками, значить — вони ще нездоріли до цього. Коли ніхто з українських націоналістів в Канаді, що вважають “Укр. Голос” за свій орган, не має сміливості сказати тому бідному редакторові, що він надто далеко загнався в своїй брехні, бо не жаліє болота навіть на героїв-мучеників українського працюючого народу, тоді — український національний табір рішуче не може претендувати на пошану з боку чесних людей так тут за морем, як і в Європі. “Укр. Голос” все таки є органом українських націоналістів в Канаді і розсідиться не тільки в Америці, але доходить й за океан та кожне його число залишається документом для майбутнього історика.

ПЕРЕМОГА ПРАВДИ НАД БРЕХНЕЮ.

Безсумнівний очевидець розстрілу Мельничука і Шеремети, адвокат-оборонець др. В. Старосольський, виразно пише в своїй заяві, що Мельничук “згинув співаючи “Інтернаціонал”. Хай-же відповідь тепер пан Д. Д. Лещинський і редактор “Українського Голосу”, чи міг співати перед обличчям неминучої смерті “Інтернаціонал” чоловік, що не був комуністом? Чи міг такий чоловік сповідається? Як-би Мельничук був українським націоналістом, він без сумніву співав-би “Ще не вмерла”, а не міжнародній робітничий гимн “Інтернаціонал”, який співають тільки комуністи. Навіть соціалісти з II-го Інтернаціоналу не вважають цього гимну, а співають все “Червоний прапор”. А що Мельничук співав перед розстрілом “Інтернаціонал”, це факт. Це виразно підчеркує дійсний очевидець др. В. Старосольський, про це писала в свій час українська і польська та закордонна преса, цього ніхто ніколи окрім якогось Лещинщина не заперечував.

Далше, адвокат-оборонець др. Старосольський виразно каже, що “в розмовах підчас розправи і особливо після засуду Оба Вони заявляли нераз, що перейшли Збруч зі зброєю в руці, як борці за політичне та соціальне визволення українського народу”...

Значить, не “переправлялись до Чехословаччини на студії” ані не “утікали з України”, як твердять Лещинщини і “Укр. Голос”, а свідомо зі зброєю в руці перейшли боритися за політичне і соціальне визволення українського народу. Адвокат др. Старосольський, який має змогу вільно говорити з Мельничуком і Шереметою, вперше довідується про Чехословаччину і про утечу з України аж — від пана Лещинщина.

Чи і в цьому випадку “Укр. Голос” з своїм жалюгідним Лещинщином скажуть, що це неправда? Чи далі будуть обстоювати при своїй брехні? Крутяти-ж тут вже ніяк не можна. Що Лещинщина підо збрехав, доказали листи т.т. Мельничука і Шеремети, а ось тепер, доказує заява цілком безстороннього свідка, адвоката-оборонця на суді в Чорткові і дійсного очевидця,

розстрілу. І як-би такий випадок мав місце в солідній газеті, то редакція тої газети переконавшись в фальшивих інформаціях свого співробітника чи дописувача, не тільки помістилаб спростування і заявилаб, що впала вона жертвою несвісного брехуна-інформатора, але разом з читачами прогналаб такого інформатора на всі чотири вітри. Бо очевидні брехні, друковані на сторінках газети і доказані, є впершу чергу соромом для редакції, а також для тої групи людей, висловом думки яких є та газета. Як-же поступить в цьому випадку “Укр. Голос”, якого дотеперішні брехні про Мельничука і Шеремету викликали дуже прикре враження навіть серед українських націоналістів в Європі?

ЗА КОРОТКІ РУКИ, ПАНОВЕ!

Може пан Лещинський не знає, що таке соціальне визволення, але редактор “Укр. Голосу” був колись соціал-демократом і редактором соціалістичної газети, то й повинен пояснити собі співробітників, що воно таке. Кого йшли визволяти Мельничук і Шеремета з політичної і соціальної неволі в Галичині? Може панів, поміє, багатих? Ні! Тільки бідний, працюючий український народ. Той самий народ, який по сьогоднішній день коротає свої дні в неволі польської шляхти, тої шляхти, який сьогоднішній співробітник “Укр. Голосу” пан Лещинський в 1920 році помагав займати фронт в борщівському повіті, до чого самий признався. Мельничук і Шеремета не боролися під прапорами Пласудського, як пан Лещинський, а наражуючи своє життя, перейшли зі зброєю в руках з Радянської України і боролися за політичне і соціальне визволення з горсткою сміличків проти десятку тисяч польського війська. І за цю сміливість та за нечувану хоробрість, наложили свої буйні голови. А в три роки після їх героїської смерті, той, що помагав польській шляхті в 1920 році задержати Галичину в неволі, безсоромно і крайню нахабно бреше про безсмертних героїв українського працюючого народу. Той, що в 1920 році стояв ліфем на фронті до вільної України, а спиною до поневоленої польськими панам Галичини, осмілюється говорити сьогодні про чесних й ідейних борців, які цілий час були звернені лицем до поневоленої Галичини і польської шляхти і гаслом яких не було: “За нашон і вашон вольность!”, а “Вставайте гнані і голодні”, як співав перед смертю Мельничук і “хай живе революція!”, як крикнув Шеремета.

Для неслухів “практичних цілей”, що викликають огиду і сором, Лещинщини і “Український Голос” хотять зробити Мельничука і Шеремету своїми. За короткі руки панове, повірте, що за короткі! Ідея, за яку віддали життя Мельничук і Шеремета, споконана в крові тих смілих героїв і вам так далеко до них, як Петлюри до київського престолу. Лещинщини, що борються проти революції, намагається революціонера Шеремету, що кричав: “хай живе революція!” — перетягнути до себе. Мельничука, що співав перед розстрілом “Інтернаціонал”, намагається зробити тим, чим він не був. А це не легка справа. Мельничук і Шеремета боролися і вмерли в 1922 році, а ми покищо живемо в 1925 році, а не в 2025, щоб не мати в руках документів. Перевірте? Ось вам заява очевидця розстрілу адвоката дра В. Старосольського, поміщена вище!

ХАЙ ДОКАЖУТЬ, ЩО ЦЕ НЕПРАВДА!

Підвалини, на яких була збудована брехня пана Д. Д. Лещинщина були ось які: що Мельничук і Шеремета не йшли в Галичину на повстання, тільки “переправлялись на студії до Чехословаччини; що Мельничук і Шеремета були ворогами комуністичної ідеї і що Мельничук не співав перед розстрілом “Інтернаціоналу”.

Свідчення цілком безстороннього свідка, безсумнівного очевидця розстрілу Мельничука і Шеремети, адвоката-оборонця дра В. Старосольського, опрокоридають в цілості ці видумки пана Лещинщина. Послужувати такого чесного й заслуженого чоловіка, як др. Старосольський в неправдивості, чи односторонності — годі. Заперечувати його присутність на розправі в Чорткові і підчас розстрілу на тюремному подвір'ю, — теж не можна. Про це відомо кожній грамотній людині.

Тепер коротко: писав Лещинщина в 41. числі “Укр. Голосу”, що Мельничук не співав “Інтернаціоналу”? Писав. Доказує адвокат-оборонець др. Старосольський, що співав? Про це говорить його лист, який наведений вище. Далі: писав Лещинщина в тому-ж числі “Укр. Голосу”, що “Мельничук і Шеремета переправлялись на студії до Чехословаччини”? Писав. Заявляє адвокат др. Старосольський, який говорив з Мельничуком, що “оба вони перейшли Збруч зі зброєю в руці, як борці за політичне та соціальне визволення українського народу”? Заявляє. Є це доказ брехні пана Лещинщина? Хай рішуть сам читач.

Хай-же тепер Лещинщини і “Укр. Голос” докажуть, що це неправда. Хай окрім вуличних лайок дадуть один-два факти, один-два документи, які промояли-б за їх твердженнями. Хай дадуть бодай один факт, що противорічить-би свідченням такого безсумнівного очевидця, як загально шанований, чесний і безсторонній свідок-адвокат др. В. Старосольський, що був до останнього віддиху біля Мельничука і Шеремети.

Базарна лайка крім огиди не викликає більш нічого. Краще коротко, але культурно й чесно полемізувати при помочі фактів. З свого-ж боку, як це буде потрібно, я виступлю знову з опублікованим далших документів.

М. Ірчан.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ЧОРТІВСЬКИЙ СВІТ.

Ще зранку робітники, шепотіли між собою:
— Здається, що відправлять п'ятсот...
— Хто казав?
— Де чува?
Кожному стало душно.
— Чи й мене також! — ставило собі питання багатьох.
Кожний дре зі шкіри, аби приподобитися наставникам.
Друть і оглядаються. Лише хто небуль десь здалека вкажеться з якими небуль паперами, так тіло пріє.
Нарешті наступило.
Наставники пороздавали чер-

вненські карточки: “Ваша праця далше непожадана”... Кожному, що дістав таку картку, стало ясно.
Старший ніком, Никола, стиснув плечима, а по зморщенні лиці покотилися сльози.
— Що-ж будемо робити, вуйку?
Старий стиснув плечима і мовчки складав червоний папірець до кишені.
— Та я до ліса, але ви? У вас семеро дітей!...
— Чортівський світ! — буркнув Никола й витер обманяними руками очі.
Походив старий кілька ран-

на до рибних лавів, але все на марно. Ще не такі ходять такі нічого нема.

Доїхав до кіоску “FINANCEA” Титпайять доларів на міську і вит. Рі виживи девять осіб!

Жінці оставив двацять доларів, в склепі просив, аби давав на кредит.

— Віддам з подякою, як поверну, — сказав Никола, відізджаючи.

Никола робив на морозі динми і ножами, неділями і будинми динми. Жінка брала в склепі, бо склепар давав. Брала іду, брала пиво і справляла маленські балі.

Через цілу зиму набрала на двіста сімдесят доларів.

Весна. Никола повернув. Лише шкіра та кости. Довідався від сусідів не лише про балі, але й про якісь процеси своєї жінки. Мовчав. Заробив сто п'ятьдесят доларів і віддав жінці, але дала до склепу. Самий далше нудився та глядів роботи. Найшов роботу і далше заробляв та віддавав жінці. Думає, що вже все сплатив та ще з пару доларів зложив. Бо гроші-ж були в його рідній кишені.

Одержав якогось листа. Пшов до склепаря, аби переречитав йому.

— Та-ж не лист від мене, — пояснив склепар. — Ви звинили мене ще двіста доларів.

— Чортівський світ! Та-ж я запалтив!

— Ваша жінка дала мені все-го сімдесят доларів на рахунок і брала брати до иншого склепу. Я її більше не бачу.

— Що-ж буде? Я влямаю до суду, аби стгнути ці гроші. Ви-ж просили мене і знаєте, що це моя праця.

Старий стискав плечима і витирив брудним рукавом очі.
— Як буде? — натискав склепар.

Чортівський світ!
— І ваша жінка, — додав склепар.

Драпака.

РІЖНІ ВІСТІ.

ЗЛОДІ СУДЯТЬ ХАБАРНИКІВ.

У Вильні розпочався процес. На лаві обжалованих засіли: бувший командант поліції у Вильні підінспектор Толкіо, начальник слідчої експозитори Вильна Павлович, начальник І. комісаріату Шольц, 3-ох старших поліцаів Стомковіч, Римкевіч і Кулачковскі та пекар Ізаак Шнайдер.

Акт обжаловання доказує, що вони вимушували на добрих людях хабарі, а Ізаака Шнайдера — що посередничив у тім цілім інтересі.

Оборона дуже накидується на свідка Янчевського за те, що викрив цілу справу.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В КРАКОВІ.

З приводу 2-місячної річниці краківського робітничого повстання і 8-ліття жовтневої революції комуністи в Кракові приготували демонстрації на 8. листопада. Поліція на передодні арештувала понад 100 осіб — кажуть комуністи.

ВІННІПЕГ ЗАШУМИТЬ.

Скоро зашумить Вінніпег, бо в “Укр. Роб. Домі” вже тепер готується велика несподіванка для українського робітництва Вінніпегу. Несподіванка така, що всіх заворушить, всіх заставить відвідати У.Р.Д., всіх порадить і потішить. А воно таке, що ви й не догадуєтесь, бо можна буде не тільки провести гарно вечері в У.Р.Д., але й повернутися до дому з чимсь корисним під пахою.

Так знайте: скоро в У.Р.Д. у Вінніпегу, відкриється досі небувалий “БАЗАР”, на якому зможе кожний корисно для себе набути все, що захоче. Буде це такий “БАЗАР”, якого не було ще у Вінніпегу. Хочете знати коли він буде? Слідить за оголошеннями в нашій газеті і готуйтеся. Скоро зашумить робітничий Вінніпег а в ньому й ти читачу цих рядків. То-ж готуйтеся!

